

21 Σώμα Κειμένων Ελληνόφωνης Αρθρογραφίας κατά τις δύο Προεδρικές Θητείες του Barack Obama και την πρώτη Προεδρική Θητεία του Donald Trump

Ζωοπηγή Ν. Τουβρά, Κατερίνα Θ. Φραντζή

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά την κατασκευή ενός ελληνόφωνου Σώματος Κειμένων (ΣΚ) διαδικτυακού λόγου με πολιτικό περιεχόμενο, με κείμενα δημοσιευμένα σε διαδικτυακές πηγές, τα οποία αφορούν την αμερικανική εξωτερική πολιτική στην Ανατολική Μεσόγειο, κατά τις δύο Προεδρικές θητείες του Barack Obama (2009-2013 & 2013-2017) και την πρώτη του Donald Trump (2017-2021). Το ΣΚ ανέρχεται σήμερα στις περίπου 2.002.000 λέξεις από 4.282 άρθρα, τα οποία συλλέγονται από ανοιχτές στην πρόσβαση πηγές του διαδικτύου με την εφαρμογή στοχευμένων κριτηρίων που αφορούν κυρίως το περιεχόμενο. Με εφαρμογή στην έρευνα επιστημών όπως η Γλωσσολογία, οι Πολιτικές Επιστήμες, οι Διεθνείς Σχέσεις και η Επικοινωνία, σκοπός του ΣΚ είναι η μελέτη των τάσεων που διαμορφώνονται γλωσσικά, και αποσκοπούν στη διαμόρφωση συγκεκριμένων εικόνων στη συνείδηση των αναγνωστών/ριών με απώτερο στόχο την αλλαγή ή ενδυνάμωση πολιτικών αντιλήψεων, στάσεων και ιδεών.

Corpus of Greek-language Articles during the two Presidential terms of Barack Obama and the first Presidential term of Donald Trump

Zoopigi N. Touvra, Katerina T. Frantzi

ABSTRACT

This study concerns the construction of a Greek-language corpus (GLC) of online political discourse, consisting of texts published on websites, focusing on American foreign policy in the Eastern Mediterranean during the two Presidential terms of Barack Obama (2009-2013 & 2013-2017) and the first term of Donald Trump (2017-2021). The corpus currently amounts to approximately 2,002,000 words from 4,282 articles that are collected from open-access internet sources by applying targeted criteria that mainly concern the content. With application in research in sciences such as Linguistics, Political Science, International Relations and Communication, the purpose of the corpus is to study the linguistic trends that are shaped with the aim of forming specific images in the consciousness of readers, ultimately seeking to influence or reinforce political perceptions, attitudes and ideas.

0 Εισαγωγή

Η επικαιρότητα τρέχει, η ροή της ενημέρωσης αυξάνεται ραγδαία και οι πηγές πληροφόρησης πολλαπλασιάζονται. Τα γεγονότα περνάνε μπροστά από τα μάτια μας σε οθόνες τηλεόρασης, υπολογιστών, ταμπλετών (tablets), κινητών. Καθώς πλέον το διαδίκτυο έχει γίνει απαραίτητο εργαλείο και η πλειονότητα των πολιτών στρέφεται προς αυτό για να ικανοποιήσει καθημερινές ανάγκες όπως η ενημέρωση, θεματικές όπως η άσκηση πολιτικής σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο καθώς και ο σχολιασμός της πραγματοποιούνται πλέον σε μεγάλο βαθμό μέσα από αντίστοιχα διαδικτυακά κανάλια (Parathanassopoulos, κ.ά. 2023· Anraam κ.ά. 2021). Το διαδίκτυο δεν έχει σύνορα και η αναζήτηση για οποιοδήποτε θέμα δύναται να μας φέρει αποτελέσματα όχι μόνο από τη δική μας χώρα/περιοχή αλλά από όλον τον κόσμο. Επομένως, είτε από δικό μας ενδιαφέρον είτε ακούσια, βρισκόμαστε εκτεθειμένοι σε ειδήσεις και ενημερωτικούς τίτλους που ενδεχομένως να μην ταυτίζονται θεματικά με αυτό που ψάχνουμε, των οποίων η παρουσία στα αποτελέσματα της αναζήτησής μας είναι συνέπεια αλγόριθμων που μας καθιστούν γνωστή την ύπαρξή τους. Επιπλέον, είναι εξίσου σημαντικό πως η σχετική ευκολία με την οποία οποιοσδήποτε μπορεί να αποκτήσει διαδικτυακή παρουσία έχει βοηθήσει μικρότερους πολιτικούς συνδυασμούς και πολιτικοποιημένα πρόσωπα να δημιουργήσουν τη δική τους αντίστοιχη παρουσία, δυνητικά χωρίς περιορισμό ως προς το κοινό (Δεμερτζής, 2002). Ποικίλες φωνές, λοιπόν, έχουν βρει τον δρόμο έκφρασής τους μέσα από το Διαδίκτυο, με τον δικό τους τρόπο εκφοράς λόγου, στοχεύοντας σε μεγάλο αριθμό δεκτών.

Από τις πιο διαδεδομένες θεματικές του διαδικτύου στον τομέα της ενημέρωσης είναι η πολιτική, η οποία αποτελεί μόνιμη πηγή ειδησεογραφίας για πολλές ιστοσελίδες ενημερωτικού ή μη ενδιαφέροντος. Εξάλλου η διακυβέρνηση μίας χώρας οφείλει να ενδιαφέρει κάθε πολίτη ως μέρος του κοινωνικού συνόλου, από τη στιγμή μάλιστα που σχεδόν κάθε έκφασή της τον επηρεάζει στην καθημερινή του ζωή. Η γεωγραφική τοποθεσία της Ελλάδας ως μιας περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου που τοποθετείται μεταξύ τριών ηπείρων, Ευρώπης, Ασίας και Αφρικής, και ο γεωφυσικός πλούτος της ευρύτερης περιοχής, καθιστούν τη χώρα κομβικό σημείο για πολιτικοκεντρικές σχέσεις και εξελίξεις που κινούν το ενδιαφέρον σε παγκόσμιο επίπεδο, συγκαταλεγόμενων χωρών-υπερδυνάμεων όπως οι ΗΠΑ (Karris & Parageorgiou, 2023; Tziampiris, 2019; Tziampiris 2015). Η έρευνα και εκμετάλλευση, για παράδειγμα, κοιτασμάτων φυσικού αερίου και οι εντάσεις που προκαλούνται μεταξύ Ελλάδας, Τουρκίας και Κύπρου κινητοποιούν τρίτες χώρες, όπως οι ΗΠΑ, να παρέμβουν, αναλαμβάνοντας ενίοτε τον ρόλο διαιτητή ή εξ-ειρηνιστή.

Στα εσωτερικά των ΗΠΑ, η εκλογή του Barack Obama τον Νοέμβριο του 2008 και η ανάληψη της θητείας του στις 20 Ιανουαρίου 2009 ως του πρώτου Αφροαμερικανού Προέδρου αποτελεί ιστορικό σημείο όχι μόνο για την αμερικανική πολιτική αλλά και για το αντίκτυπο στον υπόλοιπο πολιτικό και μη κόσμο (Brown, 2024). Λόγω της σημασίας του γεγονότος, η εκλογή Obama επελέγη ως το εναρκτήριο σημείο για την έρευνα των κειμένων που άρχισαν να δημοσιεύονται σε ελληνόφωνες διαδικτυακές ιστοσελίδες με περιεχόμενο την αμερικανική εξωτερική πολιτική στην Ανατολική Μεσόγειο. Μετά τις δύο συνεχόμενες θητείες του ως Προέδρου των ΗΠΑ, τον Obama διαδέχεται στον Λευκό Οίκο το 2017 ο Donald Trump, σε μια εκλογή που θεωρείται από τις πιο αμφιλεγόμενες και ανατρεπτικές στην ιστορία της χώρας. Ο Trump είναι επιχειρηματίας και ενώ είναι μεν γνωστός στο ευρύτερο αμερικανικό κοινό όχι μόνο για την εντυπωσιακή επαγγελματική καριέρα του, αλλά και για τη συμμετοχή του σε τηλεοπτικές -και όχι μόνο- παραγωγές, δεν έχει παραδοσιακά πολιτικό παρελθόν (Mollan & Geesin, 2019). Η εκλογή του συνεπώς στο ανώτατο αξίωμα αποτελεί ένα ιδιαίτερο στοιχείο που συντέλεσε στην επιλογή αυτής της πρώτης του θητείας (2017-2021) για την έρευνά μας, σε συνέχεια των δύο θητειών του Barack Obama.

Στη συνέχεια, στην ενότητα 1 δίνουμε τον στόχο κατασκευής του ΣΚ και τα σημερινά χαρακτηριστικά του, στην ενότητα 2 παρουσιάζουμε τις διαδικασίες για την εύρεση, συλλογή και οργάνωση του γλωσσικού υλικού, στην ενότητα 3 συζητάμε για τις προκλήσεις που συναντάμε και τους περιορισμούς που εφαρμόζονται στην κατασκευή του ΣΚ και τέλος, στην ενότητα 4 δίνουμε συμπεράσματα και κατευθύνσεις για μελλοντική εργασία.

1 Στόχος για την κατασκευή του ΣΚ

Το διαδίκτυο πήρε τα τελευταία χρόνια τα σκήπτρα της ενημέρωσης από την τηλεόραση και τον παραδοσιακό Τύπο στον αντίστοιχο τομέα. Η προσβασιμότητα και η ευελιξία στην αναζήτηση και ανεύρεση υλικού, μαζί με την πληθώρα πηγών που προσφέρονται διαδικτυακά, έχουν διαμορφώσει ένα νέο είδος περιεχομένου. Καθώς οι χρήστες/ριες του διαδικτύου ανήκουν και σε νεαρότερα ηλικιακά γκρουπ σε σχέση με τους/τις τηλεθεατές/ριες και τους/τις αναγνώστες/ριες του Τύπου, η γλώσσα που χρησιμοποιείται στα κείμενα που δημοσιεύονται διαμορφώνεται ώστε να αντικατοπτρίζει τα μοτίβα της εποχής, ούτως ώστε αφενός να τραβάει το ενδιαφέρον του κοινού, αφετέρου να εξακολουθεί να περνάει με επιτυχία τα μηνύματα που επιθυμεί (Παπαθανασόπουλος, 2020).

Με απώτερο στόχο τη διερεύνηση, με την εφαρμογή της μεθοδολογίας Σωμάτων Κειμένων (ΣΚ), της απεικόνισης της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής μέσω της γλώσσας που χρησιμοποιούν ελληνόφωνες ιστοσελίδες στην αρθρογραφία τους προκειμένου να παρουσιάσουν και να σχολιάσουν κείμενα σχετικής θεματολογίας, κατασκευάζουμε ένα

ενιαίο, δυναμικό, ελληνόφωνο ΣΚ διαδικτυακού λόγου με πολιτικό περιεχόμενο, το οποίο περιλαμβάνει κείμενα που δημοσιεύθηκαν χρονικά κατά τρεις προεδρικές θητείες των ΗΠΑ, δύο του Obama και μία του Trump, καλύπτοντας 12 χρόνια διαδικτυακών δημοσιεύσεων. Το ενιαίο ΣΚ χωρίζεται σε δύο υπο-ΣΚ· το ένα καλύπτει τις δύο προεδρικές θητείες του Barack Obama και το δεύτερο την πρώτη προεδρική θητεία του Donald Trump. Για την κατασκευή του ΣΚ, αναζητούνται, συλλέγονται και οργανώνονται κείμενα βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων. Συνολικά, το ενιαίο ΣΚ συγκροτείται από 4.282 άρθρα και περίπου 2.002.000 λέξεις. Στο υπο-ΣΚ για τον Barack Obama έχουν καταγραφεί μέχρι σήμερα 3.759 κείμενα και για το υπο-ΣΚ Donald Trump 523 κείμενα.

2 Εύρεση και συλλογή του γλωσσικού υλικού

Η ερευνώμενη περίοδος για τις σχετικές διαδικτυακές δημοσιεύσεις καλύπτει εκτεταμένη περίοδο των 12 ετών. Το διαθέσιμο υλικό έχει μεγάλο όγκο και οριοθετείται με την εφαρμογή κριτηρίων που εξυπηρετούν τους σκοπούς της έρευνάς μας. Με θέμα την αμερικανική εξωτερική πολιτική στην Ανατολική Μεσόγειο κατά το διάστημα 2009-2021, εφαρμόζουμε τα κριτήρια, ούτως ώστε το υλικό που συλλέγουμε να συνδέεται άμεσα με το περιεχόμενο που αναζητούμε και να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μελέτη σχετικών ερευνητικών ερωτημάτων. Έτσι, τα κείμενα χρειάζεται:

- Να είναι γραμμένα στην ελληνική γλώσσα, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για πρωτότυπα κείμενα ή για μετάφραση αντίστοιχων ξενόγλωσσων. Τα κείμενα μπορούν να περιέχουν ξένες λέξεις που αντιστοιχούν σε όρους ή ονόματα προσώπων, φορέων, κρατών, περιοχών.
- Να μπορούν να αντιγραφούν σε αρχείο τύπου .doc/.docx ή παρόμοιου τύπου.
- Να μην στηρίζονται εν μέρει ή εξ ολοκλήρου στην περιγραφή οπτικού, ακουστικού ή οπτικοακουστικού υλικού (για παράδειγμα σκίτσα, ηχητικά ντοκουμέντα ή βίντεο) (Τουβρά & Φραντζή, 2024; Τουνρα & Frantzi, 2022).
- Να είναι ολοκληρωμένα και όχι αποσπάσματα που ενδεχομένως αλλοιώνουν το περιεχόμενο. Για την απόφαση του αν ένα κείμενο είναι ολόκληρο και όχι απόσπασμα, εξετάζουμε την ύπαρξη υπερσυνδέσμου για την πηγή από την οποία λήφθηκε το κείμενο. Ελέγχοντας το κείμενο του υπερσυνδέσμου, εφόσον διαπιστώσουμε πως το αρχικό κείμενο είναι απόσπασμα και όχι ολόκληρο, προχωράμε στην αντικατάστασή του από το ολόκληρο κείμενο. Αν δεν υπάρχει διαθέσιμος υπερσύνδεσμος και δεν είναι αντιληπτό από την ανάγνωση ότι το κείμενο είναι απόσπασμα και προέρχεται από άλλη πηγή, το κείμενο καταγράφεται ως έχει.

Ως προς το είδος των διαδικτυακών πηγών, το κριτήριο αφορά την προσβασιμότητα. Τα κείμενα χρειάζεται να έχουν ελεύθερη πρόσβαση, να μην χρειάζεται δηλαδή εγγραφή με ή χωρίς εγχρήματη συνδρομή για την πρόσβαση σε αυτά. Οι ιστοσελίδες, ωστόσο, δε χρειάζεται να είναι αμιγώς πολιτικού περιεχομένου ή γενικά ειδησεογραφικές, και δεν γίνεται διαχωρισμός ενυπόγραφων ή ανυπόγραφων δημοσιεύσεων αφού μας ενδιαφέρει η καταγραφή κάθε πιθανού υλικού που είναι ανοιχτό και διαθέσιμο σε έναν/μία χρήστη/ρια, ο/η οποίος/α θα αναζητήσει ενημέρωση μέσω διαδικτύου σχετικά με το θέμα και μέσα στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Ως προς το μέγεθος των κειμένων, δεν τίθενται ελάχιστο ή μέγιστο όριο.

Τέλος, ως προς το περιεχόμενο των κειμένων, δε λαμβάνεται υπόψη το αν το γεγονός ή γενικά το θέμα το οποίο πραγματεύεται το κείμενο ανταποκρίνεται ή όχι στην πραγματικότητα, αφού ο/η χρήστης/ρια του διαδικτύου θα το «συναντήσει» κατά την αναζήτησή του/της ανεξαρτήτως της εγκυρότητας ή της αντικειμενικότητάς του.

Η έρευνα αφορά δημοσιευμένα κείμενα από τις 20 Ιανουαρίου 2009, ημέρα ορκωμοσίας και επίσημης ανάληψης των καθηκόντων του Barack Obama έως και τις 20 Ιανουαρίου 2021, μία μέρα μετά την επίσημη λήξη της θητείας Trump και την παράδοση της αμερικανικής Προεδρίας στον Joe Biden. Καθώς ουσιαστικά η 20ή Ιανουαρίου είναι ένα χρονικό σημείο που η μία προεδρική θητεία συναντά την επόμενη, κρίθηκε σκόπιμο να καταγραφούν κείμενα που αναρτήθηκαν και τότε.

Για τον εντοπισμό των κειμένων χρησιμοποιούνται καταρχάς λέξεις-κλειδιά, όπως *Ομπάμα*, *ΗΠΑ*, *Τραμπ*. Με την ανεύρεση ενός άρθρου μέσω της λέξης-κλειδί, μερικές φορές, στη σελίδα του άρθρου προτείνονται κείμενα παρόμοιου περιεχομένου. Η λέξη-κλειδί επομένως χρησιμεύει ως εκκίνηση του πρώτου σταδίου εντοπισμού υλικού, το οποίο στη συνέχεια λειτουργεί ως αλυσίδα για την εύρεση κειμένων ίδιας θεματολογίας, ακόμα κι αν αυτά δεν εμπεριέχουν τη λέξη-κλειδί στο δικό τους σώμα. Οι λέξεις-κλειδιά συνεπώς χρησιμοποιούνται ως βοηθητικά εργαλεία και όχι ως ο μοναδικός τρόπος εύρεσης του υλικού. Ο πίνακας 1 δίνει δείγμα κειμένων που περιέχονται στο ΣΚ.

Πίνακας 1. Δείγμα κειμένων που περιέχονται στο ΣΚ

Κείμενο 1:

Αποκαλύψεις για τις σχέσεις NSA και Ισραήλ

Η αμερικανική Υπηρεσία Εθνικής Ασφαλείας (NSA) μοιράζεται δεδομένα αποκλοπών «χύδην» με το Ισραήλ, σύμφωνα με έγγραφα που αποκάλυψε ο Εντουαρντ Σνόουντεν. Το δίκτυο δύναται να

περιλαμβάνει και επικοινωνίες Αμερικανών αξιωματούχων, οι οποίες ζητείται από το Ισραήλ να καταστραφούν.

[Η Καθημερινή, www.kathimerini.gr, 13.09.2013, Newsroom, προσπέλαση 12/10/2022, <https://www.kathimerini.gr/world/498476/apokalypseis-gia-tis-scheseis-nsa-kai-israil/>]

Κείμενο 2:

Συνάντηση Τραμπ-Σίσι στον Λευκό Οίκο τη Δευτέρα

Στο επίκεντρο η ανάγκη καταπολέμησης του Ισλαμικού Κράτους

Τον πρόεδρο της Αιγύπτου, Αμπντέλ Φατάχ αλ-Σίσι, θα υποδεχθεί τη Δευτέρα στον Λευκό Οίκο, ο Αμερικανός πρόεδρος, Ντόναλντ Τραμπ.

Οι δύο ηγέτες θα συζητήσουν για την ανάγκη καταπολέμησης του Ισλαμικού κράτους αλλά και για τις ισραηλινο-παλαιστινιακές σχέσεις.

Η επίσκεψη του Σίσι είναι προγραμματισμένη δύο ημέρες πριν τη συνάντηση του Τραμπ με τον βασιλιά της Ιορδανίας, Αμπντουλάχ. Την τελευταία τετραετία, οι σχέσεις Καΐρου -Ουάσινγκτον ήταν «παγωμένες», με τον Μπαράκ Ομπάμα να διακόπτει την αμερικανική στρατιωτική βοήθεια προς την Αίγυπτο, λόγω των παραβιάσεων των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

[NEWSBEAST, www.newsbeast.gr, 01.04.2017, προσπέλαση 01/07/2025 <https://www.kathimerini.gr/world/474582/sta-prothyra-toy-oie-i-palaistini/>]

Στη συνέχεια, αφού ελεγχθεί το άρθρο ώστε να είναι σύμφωνο με τα κριτήρια που ορίσαμε παραπάνω, σε πρώτη φάση αντιγράφεται σε αρχείο .doc ή docx και στη συνέχεια μετατρέπεται σε μορφή κειμένου με κωδικοποίηση Unicode UTF-8. Τα μεταδεδομένα για κάθε κείμενο καταγράφονται σε αρχείο φύλλων εργασίας (.xls). Για κάθε κείμενο περιέχεται πληροφορία που αφορά την ημερομηνία δημοσίευσης του κειμένου, τον τίτλο, την πηγή, την ιστοσελίδα, τον αριθμό λέξεων του κειμένου, τον συγγραφέα καθώς και συμπληρωματικά σχόλια/παρατηρήσεις που κρίνονται χρήσιμα. Στον πίνακα 2 δίνεται δείγμα των μεταδεδομένων του γλωσσικού υλικού.

Πίνακας 2. Δείγμα μεταδεδομένων του γλωσσικού υλικού.

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΑΡΘΡΟΥ	13/2/2011	10/9/2013	6/12/2017	16/7/2018
ΤΙΤΛΟΣ	Τεκτονικές αλλαγές στη Μέση Ανατολή	Διάγγελμα Ομπάμα για τη Συρία	Ο Τραμπ αναγνωρίζει την Ιερουσαλήμ και μεταφέρει την πρεσβεία	Τηλεφωνική επικοινωνία Τραμπ – Ερντογάν
ΠΗΓΗ	kathimerini.gr	left.gr	novasports.gr	enikos.gr
ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ	Ομπάμα	Ομπάμα	Τραμπ	Τραμπ
ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ	9/1/2022	4/7/2023	22/5/2022	25/6/2025
ΑΡ. ΛΕΞΕΩΝ	929	439	837	163
ΣΧΟΛΙΑ	Κατάρρευση Μουμπάρακ-Αίγυπτος	Πηγή: ΑΜΠΕ	Πηγή: News.gr	
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ	Πέτρος Παπακωνσταντίνου		Άρης Γεωργίου	
URL	https://www.kathimerini.gr/world/418758/tektonikes-allages-sti-mesi-anatoli/	https://left.gr/news/diaggelma-ompama-gia-ti-syria	https://www.novasports.gr/category/epikairoita/article/1278021/o-tramp-anagnwizei-tin-ieroyssalim-kai-metaferei-tin-presbeia/	https://www.enikos.gr/international/telefoniki-epikoinonia-trabertogan-2/1173053/?noamp=mobile

3 Συμπεράσματα

Η διαδικασία συλλογής διαδικτυακού υλικού, εκτός από χρονοβόρα, εμφάνισε προκλήσεις, ιδιαίτερα κατά τα πρώτα στάδια της. Η χρήση λέξεων κλειδίων για την εύρεση αναρτημένων κειμένων σχετικών με το περιεχόμενο που αναζητάμε δεν εξασφαλίζει την ανεύρεση σχετικών με την έρευνα κειμένων. Ειδικότερα, κατά την περίοδο της Προεδρίας Donald Trump, λόγω της επαγγελματικής και τηλεοπτικής του σταδιοδρομίας πριν την εκλογή του, μέλη της οικογένειας του Προέδρου, όπως η σύζυγος του, Melania, και τα παιδιά του, είναι πολύ συχνά στο επίκεντρο δημοσιεύσεων τύπου βιοτροπίας (lifestyle). Παρόλο λοιπόν που κείμενα μπορεί να εξαχθούν ως αποτελέσματα της αναζήτησης, αυτά συχνά δεν έχουν σχέση με το θέμα ή και εν γένει με την πολιτική.

Η αναμετάδοση ειδήσεων και αντιδράσεων πολιτικού περιεχομένου από πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Twitter (νυν X), είναι σήμερα γεγονός (Barberá & Rivero, 2014). Κάθε κείμενο που τροφοδοτείται από πλατφόρμες κοινωνικών δικτύων περιλαμβάνεται στο υλικό, αρκεί να είναι ενσωματωμένο στο κυρίως μέρος του αναρτημένου κειμένου και να μπορεί να αντιγραφεί σε αρχείο τύπου .doc/.docx ή σχετικό. Κειμενικά

αποσπάσματα προερχόμενα από κοινωνικά μέσα δικτύωσης που αποτελούν το κεντρικό σημείο αναφοράς στο αναρτημένο κείμενο αλλά είναι ουσιαστικά αποτυπώσεις οθόνης (screenshots) αποκλείονται από τα προαναφερθέντα κριτήρια, καθώς πρόκειται για οπτικό υλικό που δεν αντιγράφεται σε αρχείο .doc/docx. Η εφαρμογή αυτού του κριτηρίου δυσκολεύει τη διαδικασία συλλογής, καθώς πρέπει να κριθεί αν το κειμενικό περιεχόμενο λειτουργεί συμπληρωματικά ή αν νοηματικά είναι αναπόσπαστο μέρος εικόνας ή εικόνων που το συνοδεύουν, και συνεπώς είναι κατάλληλο ή όχι να συμπεριληφθεί στο ΣΚ.

Τα χρονικά όρια της έρευνας αποτέλεσαν επίσης θέμα για το οποίο έπρεπε να παρθεί απόφαση. Καθώς είχε αποφασιστεί πως η έναρξη θα είναι η πρώτη θητεία του Barack Obama, έπρεπε να αποφασιστεί αν η υπό μελέτη περίοδος θα περιείχε την πρώτη προεδρική θητεία του Barack Obama (2009-2013) και την πρώτη θητεία του Donald Trump (2017-2021) ή αν θα περιείχε και τις τρεις προεδρικές θητείες, τις δύο του Barack Obama (2009-2013 & 2013-2017) και την πρώτη του Donald Trump. Αποφασίστηκε να συμπεριληφθεί και η δεύτερη θητεία του Barack Obama, ούτως ώστε να καλυφθεί ολόκληρη η θητεία του ως Προέδρου των ΗΠΑ, διότι θα μπορούσαν να εξαχθούν ενδιαφέροντα συμπεράσματα για καθεμιά θητεία ξεχωριστά. Κατά το διάστημα εκκίνησης της έρευνας, στο ανώτατο αξίωμα βρισκόταν ο Joe Biden, επομένως η θητεία του Donald Trump αποτελούσε μία ολοκληρωμένη χρονικά περίοδο στην ιστορία της αμερικανικής πολιτικής, η οποία μπορεί από μόνη της να αποτελέσει εργαλείο σύγκρισης με την εξίσου ολοκληρωμένη συνολική θητεία του Barack Obama.

Ενδιαφέρουσα παρατήρηση, αποτέλεσμα του γλωσσικού υλικού που ανακτήθηκε και συλλέχθηκε για το ΣΚ, είναι ο αριθμός των κειμένων που αντιστοιχούν ξεχωριστά για τις δύο θητείες του Barack Obama και την πρώτη θητεία του Donald Trump. Θα περιμέναμε ότι ο αριθμός κειμένων για την περίοδο θητείας του Barack Obama να είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν της περιόδου θητείας του Donald Trump. Μάλιστα, η θητεία του Trump, επειδή ακολούθησε τη θητεία του Barack Obama, βρίσκεται χρονικά σε περίοδο μεγαλύτερου αριθμού διαδικτυακών δημοσιεύσεων στο σύνολό τους. Ωστόσο, ο αριθμός των κειμένων που αφορούν τη θητεία του Donald Trump είναι πολύ μικρότερος αναλογικά. Ειδικότερα, 3.759 κείμενα έχουν συλλεχθεί για τις δύο θητείες του Barack Obama και 523 για τη μία θητεία Trump καταδεικνύοντας αξιοσημείωτη διαφορά στις διαδικτυακές δημοσιεύσεις για τους δύο Προέδρους των ΗΠΑ. Καθώς ακολουθούνται και εφαρμόζονται με συνέπεια τα κριτήρια συλλογής των κειμένων για όλη την υπό μελέτη περίοδο, χωρίς αποκλίσεις ή εξαιρέσεις, η διαφορά στον όγκο των δεδομένων είναι ένα ιδιαίτερο εύρημα που χρήζει περαιτέρω διερεύνησης.

Το μέγεθος και η χρονική κάλυψη του ΣΚ το καθιστά σημαντικό εργαλείο, με εφαρμογές, μεταξύ άλλων, στη γλωσσολογία, στην ανάλυση πολιτικού λόγου και στη μελέτη του λόγου των Μ.Μ.Ε. Έχει δυνατότητα εμπλουτισμού με νέο υλικό που μπορεί να καλύπτει, καταρχάς, τη δεύτερη θητεία του Donald Trump αλλά και θητείες και άλλων Αμερικανών Προέδρων, όπως του Joe Biden που ακολούθησε την πρώτη θητεία του Donald Trump.

Όσον αφορά μελλοντικές δράσεις, ο γλωσσικός πόρος, μετά την ολοκλήρωσή του, θα αναρτηθεί και θα είναι ελεύθερα διαθέσιμος για ακαδημαϊκή και ερευνητική χρήση από το Αποθετήριο του Πανεπιστημίου Αιγαίου, το οποίο αποτελεί μέρος της Εθνικής Υποδομής Γλωσσικών Πόρων & Τεχνολογιών *CLARIN:EL* (<https://www.clarin.gr/el>), Εθνική Υποδομή για τις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες, τη Γλωσσική Τεχνολογία και Καινοτομία στην Ελλάδα, *ΑΠΟΛΛΩΝΙΣ* (<https://apollonis-infrastructure.gr/the-infrastructure/the-apollonis/>).

Βιβλιογραφία

- Anraam, E., Veglis, A., & Dimoulas, C. (2021). Publishing Patterns in Greek Media Websites. *Social Sciences*, 10(2), 59. <https://doi.org/10.3390/socsci10020059>
- Barberá, P., & Rivero, G. (2014). Understanding the Political Representativeness of Twitter Users. *Social Science Computer Review*, 33(6), 712-729. <https://doi.org/10.1177/0894439314558836>
- Brown, J. R. (2024). The Obama effect? Race, first-time voting, and future participation. Στο *Political Science Research and Methods*, 12(2), 249–266. doi:10.1017/psrm.2023.9
- Δεμερτζής, Ν. (2002). *Πολιτική Επικοινωνία. Διακινδύνευση, Δημοσιότητα, Διαδίκτυο*. Εκδόσεις Παπαζήση
- Kappis, V. & Papageorgiou, M. (2023). The Crisis in the Periphery: Arms Race in the Middle East and Greece's Role in the Regional Security Architecture. Στο Mohammad Eslami, A. & v. Vysotskaya Guedes. *The arms race in the Middle East. Contemporary Security Dynamics*. Springer Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-32432-1_σελ.341-357
- Mollan, S., & Geesin, B. (2019). Donald Trump and Trumpism: Leadership, ideology and narrative of the business executive turned politician. *Organization*, 27(3), 405-418. <https://doi.org/10.1177/1350508419870901>
- Παπαθανασόπουλος, Σ. (2020). Ανάμεσα σε 4 οθόνες. Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Papathanassopoulos, S., Giannouli, I., & I. Archontaki. (2023). The Media in Southern Europe: Continuities, Changes and Challenges. Στο Papathanassopoulos, S., & A. Miconi (επιμ.), *The Media Systems in Europe*, Springer Studies in Media and Political Communication, 133-162. Cham: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-031-32216-7_6
- Touvra, Z. & Frantzi, K. (2022). Visions through a corpus: how Greek online media perceived the first year of Obama's (2009-2010) and Trump's (2017-2018) Presidencies and their foreign policy on the East Mediterranean. Στο Dogan, L., Zeyrekli Yas, S., & M. Atakan. (Επιμ.). *Balkanlarda siyasal, kulturel ve ekonomik gelismeler/ Political, cultural and economic developments in the Balkans* (155-172). Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınları. <https://yayinevi.trakya.edu.tr/upload/product/balkanlarda-siyasal-kulturel-ve-ekonomik-gelismeler/20230616153327813.pdf>

Τουβρά, Ζ. & Φραντζή, Κ. (2024). Ελληνόφωνα διαδικτυακά ΜΜΕ και εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ στην Ανατολική Μεσόγειο: Προεδρία Obama και Προεδρία Trump, Πολιτικές και Κοινωνικές Επιστήμες, τχ. 24/2024, 7-26. <https://ipode.gr/politikes-koinonikes-epistimes/teuhi/>

Tziampiris, A. (2015). In the Shadow of a Long and Glorious Past: Understanding Greek Foreign Policy. Στο *Mediterranean Quarterly* 26(2), 63-79. <https://muse.jhu.edu/article/583423>.

Tziampiris, A. (2019). The new Eastern Mediterranean as a regional subsystem. Στο Litsas, S. N. & A. Tziampiris. *The New Eastern Mediterranean*. Springer. Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-90758-1_1

Για την κατασκευή των ΣΚ χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό AntConc

Anthony, L. (2024). AntConc (Version 4.2.4) [Computer Software]. Tokyo, Japan: Waseda University. <https://www.laurenceanthony.net/software/AntConc>

Ζωοπηγή Ν. Τουβρά

Υποψήφια διδάκτωρ

Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών: Αρχαιολογία, Γλωσσολογία, Διεθνείς Σχέσεις

Εργαστήριο Πληροφορικής

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ηλ-ταχ.: msd20013@aegean.gr

Κατερίνα Θ. Φραντζή

Καθηγήτρια

Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών: Αρχαιολογία, Γλωσσολογία, Διεθνείς Σχέσεις

Εργαστήριο Πληροφορικής

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ηλ-ταχ.: frantzi@aegean.gr